

ILM FAN XABARNOMASI

Ilmiy elektron jurnali

INNOVATSION TA'LIM MUHITIGA BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARINING BILIMINI BAHOLASH METODIKASI

Toshkent ijtimoiy innovatsiya universiteti
Pedagogika va psixologiya kafedrasida o'qituvchisi
Sobirova Marjona Shavkatovna
Tel: +998975567071

Annotatsiya: Maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilarini o'qitishda zamonaviy innovatsion metodlardan foydalanish va ularning turlari to'g'risida ma'lumotlar keltirilgan. Shuningdek, ularning bugungi kundagi ahamiyati haqida so'z borgan.

Kalit so'zlar: ta'lim, tarbiya, texnologiya, pedagogik texnologiya, metod, innovatsiya, o'qitish, zamonaviy, summativ, individual, kooperativ, reflektiv.

Abstract: The article contains information about the use of modern innovative methods and their types in teaching primary school students. They also talked about their importance today.

Key words: education, training, technology, pedagogical technology, method, innovation, teaching, modern, summative, individual, cooperative, reflective.

Аннотация: В статье содержится информация об использовании современных инновационных методов и их видов в обучении учащихся начальных классов. Они также говорили об их важности сегодня.

Ключевые слова: образование, обучение, технология, педагогическая технология, метод, инновация, обучение, современное, суммативное, индивидуальное, кооперативное, рефлексивное.

O'quvchilar bilimini baholash mezonlari – bu o'quvchilarning o'zlashtirgan bilim va ko'nikmalarini tahlil qilish, baholash va rivojlanishini kuzatish uchun qo'llaniladigan aniq mezonlar yoki ko'rsatkichlar to'plamidir. Ushbu mezonlar o'quvchilarning ta'lim olish jarayonidagi yutuqlari va kamchiliklarini aniqlashda muhim ahamiyatga ega. Quyida boshlang'ich sinf o'quvchilari bilimini baholash uchun ba'zi umumiy mezonlar keltirilgan:

1. Bilimning to'liqligi va aniqligi: O'quvchi berilgan mavzuni to'liq tushunganligi va aniq javob bera olish qobiliyati. Bu yerda o'quvchi asosiy tushunchalar va faktlarni to'g'ri ifodalay olishini baholash mumkin.

2. O'quvchi faolligi va ishtiroki: O'quvchining dars davomida faolligi, savollarga javob berish va darsda faol qatnashish darajasi. Faollik darsga bo'lgan qiziqish va bilim olishga intilishning ko'rsatkichidir.

3. Ijodkorlik va mustaqil fikrlash: O'quvchining o'z fikrlarini mustaqil ravishda ifodalash, ijodiy yondashish va yangi g'oyalarni taklif qilish qobiliyati. Bu mezon o'quvchining mantiqiy va kreativ fikrlashini baholash uchun muhim.

4. Amaliy ko'nikmalarni qo'llay olish: O'quvchining o'zlashtirgan bilimlarini amaliy hayotda qo'llay olish darajasi. Masalan, matematika misollarini yechish, o'qish va yozishda to'g'ri imlo qoidalariga rioya qilish.

5. Ijtimoiy va muloqot ko'nikmalari: O'quvchining sinfdoshlar bilan muloqot qilish, guruhda ishlash va ijtimoiy muhitga moslashish qobiliyati. Bu mezon o'quvchining ijtimoiylashuv darajasini baholashga yordam beradi.

6. Dinamika va rivojlanish: O'quvchining bilim va ko'nikmalari qanday rivojlanib borayotganini tahlil qilish. Bu o'quvchi yutuqlarining vaqt o'tishi bilan yaxshilanayotganini ko'rsatadi.

Ushbu mezonlar yordamida o'qituvchi har bir o'quvchining kuchli va zaif tomonlarini aniqlab, ularning rivojlanishi uchun qo'shimcha choralar ko'rishi mumkin.

Innovatsion ta'lim muhitida boshlang'ich sinf o'quvchilarining bilimni baholash metodikasi o'quv jarayonini yanada samarali qilish va har bir o'quvchining individual rivojlanish darajasini hisobga olish uchun mo'ljallangan. Bu metodikaning asosiy maqsadi o'quvchilarning bilimlarini aniq, adolatli va o'z vaqtida baholashdir. Quyida bunday metodikaning asosiy jihatlari keltirilgan:

1. Formativ baholash

- Doimiy monitoring: Dars davomida o'quvchilarning bilimlarini tez-tez tekshirib turish va ularni rag'batlantirish.

- Oral feedback: O'quvchilarga tezkor javob qaytarish orqali ularning tushunmagan joylarini aniqlash va shu asosida darsni moslashtirish.

2. Summativ baholash

- Test va imtihonlar: O'quv yilining ma'lum bir bosqichida bilimlarni umumiy baholash uchun testlar o'tkazish.

- Loyiha va topshiriqlar: O'quvchilar tomonidan bajarilgan loyiha va ijodiy topshiriqlarni baholash.

3. Innovatsion texnologiyalarni qo'llash

- Elektron baholash tizimlari: O'quvchilarning bilimlarini onlayn testlar va boshqa elektron vositalar orqali baholash.

- Raqamli portfoliolar: Har bir o'quvchining ishlarini elektron tarzda saqlab borish va ularni doimiy ravishda baholash.

4. Individual yondashuv

- Differensial baholash: Har bir o'quvchining imkoniyatlari va qobiliyatlariga mos baholash tizimini qo'llash.

- Rivojlanish dinamikasini kuzatish: O'quvchining o'quv yili davomida qanday rivojlanayotganini kuzatish va baholash.

5. Kooperativ baholash

- Guruhli baholash: O'quvchilarni guruhlariga bo'lib, ularning jamoa sifatida bajarilgan ishlarini baholash.

- O'z-o'zini baholash: O'quvchilarga o'z ishlarini o'zi baholash imkonini berish va shu orqali ular o'zlarining zaif va kuchli tomonlarini tushunib olishlariga yordam berish.

6. Reflektiv baholash

- O'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi muloqot: Baholash jarayonida o'quvchi va o'qituvchi o'rtasida doimiy aloqani ta'minlash.

- Baholash natijalarini tahlil qilish: O'quvchilarning natijalarini tahlil qilib, ularni kelgusi o'quv jarayoniga moslashtirish.

Bunday metodika orqali boshlang'ich sinf o'quvchilari o'z bilimlarini yanada samarali o'zlashtirishlari mumkin bo'ladi. Shu bilan birga, o'qituvchilar o'quvchilarining qaysi jihatlarda yordamga muhtoj ekanliklarini aniqlab, ularning rivojlanishiga yordam bera olishadi.

ILM FAN XABARNOMASI

Ilmiy elektron jurnali

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. A. Abidov, O'quvchilar bilimini baholash. (2017).
2. A. Abdullayev. O'quvchilar bilimini baholash asoslari. O'zbekiston Milliy Ensiklopediyasi NASHRIYOTI. (2015).
3. Sh. Shermatov, O'quvchilar bilimini baholashda nazariy asoslar va amaliyot*. Tashkent davlat Pedagogika Universiteti NASHRIYOTI. (2019)
4. N. Mirzaev, O'quvchilar bilimini baholashning asosiy tushunchalari va usullari. O'zbekiston Milliy Ensiklopediyasi NASHRIYOTI.
5. OECD PISA (Programme for International Student Assessment)
6. OECD. (2019). PISA 2018 Results (Volume I, II, III, IV, V, VI). OECD Publishing.
7. Schleicher, A. (2019). PISA 2018: Insights and Interpretations. OECD Publishing.